

RAPPORT TREBEARBEIDENDE BEDRIFTER I SØR-TRØNDELAG

INNLEDNING

Tredrivers rapport over gjennomførte besøk hos de fleste trebearbeidende bedriftene i fylket. Rapporten omfatter 82 bedrifter. Av disse er 75 besøkt i løpet av 2015 og 2016 og noen i slutten av 2014. Noen er også besøkt flere ganger. Alle økonomiske data er imidlertid fra 2014.

Status.: Antall bedrifter:	82
Besøkte:	75
Omsetning ex. merverdiavgift:	kr. 1.591.452.000
Årsresultat etter skatt:	kr. 24.500.000 (1,54% av omsetningen)
Antall ansatte:	1.041 personer

Dessuten er det en del enmannsbedrifter med heltids- eller deltidsbeskjeftigelse som ikke er med i denne oversikten. Mange av dem tenderer mot utvidet hobbyvirksomhet. Noen entreprenører har etablert egne avdelinger for bygglementproduksjon. Noen av disse kan ha gått "under radaren". De er ikke alltid så lette å få øye på.

Det forsvinner også bedrifter, og nye kommer til. Det er registrert tre nye og to er forsvunnet. Dessuten har jeg klare indikasjoner på at minst to bedrifter vil legge ned virksomheten i den nærmeste framtid.

OMSETNING GRUPPERT ETTER SALGSINNTEKTER

Det er altså en betydelig næring vi snakker om. Gruppert i omsetningsintervall, får vi dette bildet:

BEDRIFTSSTØRRELSE ETTER SALG	SALG -14	RES. -14	ANS.	ANT.BEDR.
100 - 300 mill.kr.	743352	12981	390	4
(i %)	46,7 %	53,0 %	37,5 %	4,9 %
25 - 100 mil. kr.	417685	2727	258	8
(i %)	26,2 %	11,1 %	24,8 %	9,8 %
10 - 25 mill.kr.	248316	6497	156	15
(i %)	15,6 %	26,5 %	15,0 %	18,3 %
5 - 10 mill.kr.	101778	-143	108	15
(i %)	6,4 %	-0,6 %	10,4 %	18,3 %
Under 5 mill.kr.	80321	2438	129	40
(i %)	5,0 %	10,0 %	12,4 %	48,8 %
S U M SALG	1591452	24500	1041	82

Her leser vi at 4 (4,9%) av bedriftene står for 46,7% av salget og sysselsetter 37,5% av arbeidsstokken, mens de 40 (48,8%) minste står for 5,0% av salget og sysselsetter 12,4%. Dårligst lønnsomhet har gruppen med omsetning mellom 5 og 10 mill.kr Det som ellers er typisk for mange av disse bedriftene, er at vi snakker om en familiebedrift drevet av første eller andregenerasjon der det ofte ikke er noen klar til å ta over eller videreføre verket. Mange har også

gammel maskinutrustning og har liten eller ingen vilje/evne til innovativ tenkning. De har ofte liten egenkapital og dårlig inntjening.

Som gruppe går den litt i minus. Best resultat har gruppen med omsetning over 100 mill.kr. Generelt er det grunn til å peke på at et årsresultat som er 1,54% av omsetningen ikke kan betraktes som tilfredsstillende.

OMSETNING GRUPPERT ETTER TYPE VIRKSOMHET

Trebearbeidende bedrifter dekker et stort spekter av bedrifter. Nedenfor følger et forsøk på å gruppere bedriftene etter type virksomhet: (Alle økonomiske tall er i hele 1.000 kr.)

TYPE BEDRIFT	SALG -14	RES- 14	ANSATTE	ANT.BEDR.
Prod. Snekkeri mm	700980	12847	511	42
Prod.bygg (Industriell)	486134	12326	264	11
Prod. Trelast/viderforedl	283397	407	137	8
Laftebedrift	39503	44	35	6
Prod.palle/emballasje	36700	-878	18	4
Prod. Vernede bedr.	35035	-131	55	5
Museal	8596	-11	13	3
Bygdasag	1107	-104	8	3
TOTALSUM	1591452	24500	1041	82

Noe overraskende vil kanskje mange si er at gruppen snekkerier er størst med 700 mill.kr. (44%) i omsetning og 42 bedrifter (51%). Produktspekteret er vidt med dører/vinduer, interiørprodukter, kjøkken/bad/garderobe og trapper. Det skal imidlertid sies at disse bedriftene ofte bruker utenlandsk tre og forskjellige slag plater som råstoff. Ikke så overraskende er at industriell produksjon til bygg er nest størst på salg, kr. 486.134 mill.kr. med 264 ansatte. Lønnsomhetsmessig, årsresultatet sett i forhold til salg, er imidlertid "Bygg" best: + 2,54%, mens "Snekkeri" ligger på + 1,83%. De øvrige gruppene har meget lavt eller endog negativt resultat.

Men i sum selger resten av bedriftene for mer enn 120 mill.kr. og sysselsetter 129 personer.

OMSETNING FORDELT PÅ KOMMUNER

Det er to kommuner som jeg ikke har funnet noen aktivitet på trebearbeidingsfronten av betydning. Det er Klæbu og Roan. Det er også mange kommuner som bare har én bedrift med i oversikten.

I tider med mye snakk om kommunesammenslutninger er det kanskje ikke riktig å legge for mye vekt på dette, men bildet ser i alle fall slik ut kommunevis:

KOMMUNE	SALG 2014	ANSATTE	ANT.BEDR
(Omsetningstall i hele 1.000 kr.)			
Midtre Gauldal	476646	290	14
Selbu	303617	157	6
Rissa	172111	112	3
Meldal	126761	88	7
Hemne	120150	85	3
Røros	71606	74	3
Rennebu	67491	47	7
Åfjord	50301	15	1
Oppdal	48416	44	8
Trondheim	32611	22	6
Malvik	20210	17	3
Skaun	19626	14	4
Frøya	17373	7	1
Osen	13837	6	1
Tydal	12716	8	1
Holtålen	8329	11	4
Ørland	7199	9	2
Bjugn	6358	8	1
Snillfjord	5706	6	2
Hitra	5515	11	2
Melhus	3777	8	2
Orkdal	1096	2	1
Klæbu	0	0	0
Roan	0	0	0
S U M	1591452	1041	82

Ikke overraskende er det innlandskommunene som har flest bedrifter og høyest omsetning. Unntakene er Hemne og Rissa. Her er det snakk om én stor bedrift i hver kommune som i hovedsak bygger under tallene.

HVA ER OPPNÅDD OG HVA ER DET POTENSIALE

Mange besøk er gjennomført og mye kaffe er drukket. Av de 82 bedriftene var det kun én jeg ikke var velkommen innom da innehaveren meddelte at han ikke hadde tid til slikt. Ham om det. I perioden er det avdekket mange behov som bedriftene ønsket hjelp og assistanse til.

FOU

Noen bedrifter har uttrykt interesse for å få kontakt med FOU-miljøet i Trondheim. Jeg har derfor hatt med prof. Harald Landrø med og besøkt til sammen 12 bedrifter. Også andre resurspersoner fra FOU-miljøet i Trondheim har delvis vært med rundt. Status fra disse besøkene er

BELIGGENHET	BEDRIFTER	STATUS
Oppdal/Rennebu	Tre laftebedrifter har lansert sine problemstillinger som er en del på statikk og nye uttrykk på gammel byggeskikk	Jfr. tabell for nettverk
Midte Gauldal/Rennebu	To snekkerier som ønsker hjelp til typegodkjenning brann/lyd- dører	Usikker
Oppdal	En bedrift ønsker bistand til å utforme akustiske interiør-detalljer.	Usikker
Meldal	En snekkeribedrift ønsket bistand til endring fabrikklay- out og produktutvikling. En bedrift ønsker råd vedr. investering i flisfyring.	Usikker Usikker
Midtre Gauldal	En bedrift ønsker hjelp til å finne løsninger på sporing av komponenter i produsjonen. En bedrift ønsker hjelp til å utnytte mindreverdige råstoff på en økonomisk bedre måte.	Løst. Usikker
Holtålen/Oppdal	To bedrifter som ønsker bistand til markedsføringsopplegg	De er pt. Ikke besøkt.
Skaun	En bedrift som ønsker bistand til kreativt bruk av CNS- maskin som det skal investeres i.	Saken ligger hos bedriften

NETTVERK

Under vegs har det også vært en oppgave å identifisere og også få i gang nettverk.

BELIGGENHET	BEDRIFTER	STATUS
Budalen	3 små sagbruk og 1 laftebedrift	Vareleveranser av laftetømmer og trelast til laftebedriften i gang.
Oppdal	3 laftebedrifter	Samarbeid om utforming av nye måter å anvende gammel byggeskikk på. 3 studenter fra HIST tar nå bacheloroppgave på dette.
Meldal	1 høvler, 1 laftebedrift, 1 entreprenør og 5 snekkeribedrifter	Diskuterer ulike samarbeidsoppgaver og har gjennomført en serie med bedriftutviklingstiltak. Regnes nå på et felles tilbud på en felles stor leveranse (4 av bedrifene)
Midtre Gauldal	Ca. 10 bedrifter går sammen om en felles utstillingsplass for sine produkter.	Forventet åpning ila våren 2016. Avhengig av kommunal økonomisk støtte. Midtre Gauldal Næringsforening har overtatt saken.
Gauldal	2 små sagbruk, 1 dørprodusent og 1 spontak/veggprodusent.	Bare på pratestadiet foreløpig. Saken er overlatt Nasjonalparken Næringshage til oppfølging.

Det er ellers liten interesse for nettverkstanker i kommunene rundt Trondheim. Selv om noen bedrifter selger litt til hverandre, er det tydeligvis ingen kultur for slike tanker. De fleste er imidlertid medlemmer av bransjeorganisasjonen Norsk Trevares lokalavdeling.

VEGEN VIDERE

Jeg mener å ha oppfattet at mange av bedriftseierne ønsker å ha en kontaktperson opp mot utdanningssystemet, Innovasjon Norge og bransjeorganisasjoner. Derfor mener jeg at det vil være behov for en slik person videre.

Innsatsen bør først og fremst settes inn mot de bedriftene som sliter. Mange av dem ligger i salgsskiktet 5 – 10 mill. Ordninger som "Markedsfører til leie", "Designer til leie", "Teknisk kyndig til leie", "Økonomisjef til leie" kunne være noe å diskutere. Jeg mener det er stort behov for dette, særlig for denne gruppen.

En innsats mot skoleverket og informasjonskampanjer mot potensielle lærlinger må intensiveres dersom bransjen skal ha noen framtid.

Støren, 20.04.2016

Roar Gylland

